

Besluit

Ons kenmerk : ACM/UIT/554688

Zaaknummer : ACM/19/036517

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 9 en artikel 20 van Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer en op grond van artikel 2, tweede lid, van het Besluit van 19 december 2018, houdende regels ter uitvoering van Europese verordeningen betreffende de interne energiemarkt over het voorstel van TenneT TSO B.V. voor de capaciteitsberekening in de Hansa regio

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
www.acm.nl
070 722 20 00

1. Samenvatting

Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer heeft tot doel om een Europese geïnterconnecteerde eenvormige day-ahead- en intraday elektriciteitsmarkt te creëren.

Als onderdeel van de uitvoering van deze verordening heeft TenneT TSO B.V. een aanvraag aan de Autoriteit Consument en Markt ter goedkeuring voorgelegd betreffende de capaciteitsberekeningsmethodologie voor de Hansa capaciteitsberekeningsregio.

Het voorstel betreft een gezamenlijk voorstel van de transmissiesysteembeheerders van de Hansa regio. Het voorstel voor de capaciteitsberekeningsmethodologie bevat methodes en procedures voor het berekenen van de grenscapaciteit voor het tijdsbestek van day-ahead en intraday in de Hansa regio.

De Autoriteit Consument en Markt concludeert dat niet is gebleken dat het voorstel in strijd is met de doelstellingen en eisen van deze verordening. De Autoriteit Consument en Markt keurt daarom het voorstel goed.

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit bezwaar maken bij de ACM.

2. Inleiding en procedure van totstandkoming van dit besluit

1. Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer (hierna: CACM Verordening) heeft tot doel om een Europese geïnterconnecteerde eenvormige day-ahead- en intraday elektriciteitsmarkt te creëren.
2. Op 1 april 2019 heeft het Agentschap voor Samenwerkende Energie Toezichthouders (hierna: ACER) een wijzigingsbesluit¹ over de capaciteitsberekeningsregio's genomen. Met dit besluit wordt de nieuwe biedzonegrens NL-DK1 aan de bestaande Hansa capaciteitsberekeningsregio (hierna: Hansa-regio) toegevoegd.
3. Overeenkomstig artikel 20 van de CACM Verordening heeft TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) samen met de andere transmissienetbeheerders (hierna: TSB's) van de Hansa capaciteitsberekeningsregio (hierna: Hansa regio) een voorstel ontwikkeld voor de capaciteitsberekeningsmethodologie voor de Hansa regio. Het voorstel is overeenkomstig artikel 12 van de CACM Verordening geconsulteerd via de internetpagina van het European Network of Transmission System Operators for Electricity (hierna: ENTSO-E).
4. De TSB's moeten binnen een termijn van zes maanden na de inwerkingtreding van het voornoemde ACER besluit een gewijzigde methodologie bij hun regulerende instantie voor goedkeuring indienen. Op 6 september 2019 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) van TenneT een aanvraag ontvangen tot goedkeuring van het voorstel. De laatste betrokken regulerende instantie heeft het voorstel op 30 september 2019 ontvangen. De betrokken regulerende instanties moesten het voorstel daarom uiterlijk op 30 maart 2020 goedkeuren.
5. Op grond van artikel 2, eerste lid, van het Besluit van 19 december 2018, houdende regels ter uitvoering van Europese verordeningen betreffende de interne energiemarkt (hierna: Besluit uitvoering van Europese verordeningen) is TenneT verplicht om het voorstel ter goedkeuring voor te leggen aan de ACM.
6. Om een zorgvuldige besluitvorming te borgen heeft de ACM het voorstel met bijbehorende documenten ter inzage gelegd en gepubliceerd op haar internetpagina. Van de terinzagelegging is kennis gegeven in Staatscourant 55638 van 10 oktober 2019. De ACM heeft hiermee belanghebbenden in de gelegenheid gesteld zienswijzen te geven. Naar aanleiding van de terinzagelegging zijn geen zienswijzen ontvangen.
7. Op 6 maart 2020 hebben de betrokken regulerende instanties van de Hansa-regio (hierna: de gezamenlijke toezichthouders) een verzoek tot uitstel van de deadline met zes maanden voor

¹ Besluit ACER, No 04/2019, over het voorstel van de transmissiesysteembeheerders voor het wijzigen van de capaciteitsberekeningsregio's, d.d. 1 april 2019

goedkeuring bij ACER gedaan. Bij besluit², d.d. 14 juli 2020, heeft ACER dit verzoek toegewezen. Daarmee dienden de gezamenlijke toezichthouders uiterlijk 30 september 2020 het voorstel goed te keuren.

8. De gezamenlijke toezichthouders konden dit voorstel niet goedkeuren en hebben de TSB's verzocht het voorstel te wijzigen. Daarop heeft de ACM op 4 september 2020 aan TenneT een wijzigingsverzoek verzonden.
9. Op 19 februari 2021 heeft de ACM een gewijzigd voorstel van TenneT ontvangen. De laatste betrokken toezichthouder heeft het voorstel op 19 maart 2021 ontvangen. De gezamenlijke toezichthouders moeten het voorstel daarom uiterlijk 19 mei 2021 goedkeuren.
10. Op 26 april 2021 hebben de gezamenlijke toezichthouders op eigen initiatief een gewijzigd voorstel aan de TSB's toegezonden. Op 6 mei 2021 hebben de TSB's aangegeven geen problemen met het gewijzigde voorstel te hebben.
11. De gezamenlijke toezichthouders hebben elkaar geraadpleegd en in nauwe coördinatie samengewerkt met het oog op het bereiken van overeenstemming overeenkomstig artikel 9, tiende lid, van de CACM Verordening. Op 17 mei 2021 hebben de gezamenlijke toezichthouders overeenstemming bereikt over het goedkeuren van het voorstel. Na de goedkeuring door de gezamenlijke toezichthouders moeten de TSB's het voorstel publiceren op grond van 9, tiende lid, van de CACM Verordening.
12. De indeling van dit besluit is als volgt. Hoofdstuk 2 van dit besluit bevat het wettelijk kader. Het ontvangen voorstel en relevante informatie die de ACM naar aanleiding van het voorstel heeft ontvangen, is samengevat in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 bevat de beoordeling van het voorstel en hoofdstuk 5 het dictum.
13. Dit besluit bevat twee bijlagen. Deze bijlagen zijn onderdeel van het besluit en bevatten respectievelijk de relevante artikelen van de CACM Verordening en het voorstel.

² Besluit ACER, No 14/2020, op verzoek van de regelgevende autoriteiten van de Hansa capaciteitsberekeningsregio om de periode te verlengen om overeenkomst te bereiken over de voorstellen voor de gemeenschappelijke capaciteitsberekeningsmethodologie en voor de methodologie voor gecoördineerde redispatching en countertrading, d.d. 14 juli 2020

3. Wettelijk kader

14. In dit hoofdstuk beschrijft de ACM de bepalingen die gezamenlijk het wettelijk kader vormen voor dit besluit.

Bevoegdheidsgrondslag ACM

15. De taken waarmee de ACM is belast, zijn vastgelegd in de wet. In de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) zijn deze taken vastgelegd in artikel 5, eerste lid, van de E-wet: "De Autoriteit Consument en Markt is belast met de aan haar opgedragen taken ter uitvoering van het bepaalde bij of krachtens deze wet, verordening 2019/943, verordening 2019/942 verordening 2019/941 en verordening 1227/2011, alsmede met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, verordening 2019/943, verordening 2019/942 en verordening 1227/2011."
16. De CACM Verordening is vastgesteld krachtens Verordening 714/2009, waardoor de ACM op grond van artikel 5, eerste lid, van de E-wet ook belast is met taken die voortvloeien uit deze Verordening.
17. In Artikel 57, eerste lid, van Richtlijn 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad (hierna: Richtlijn 2019/944) is het volgende geregeld: "Iedere lidstaat wijst één enkele nationale regulerende instantie aan."
18. De definitie van "regulerende instanties" is opgenomen in artikel 2, tweede lid, van Verordening 2019/943: "(2) 'regulerende instantie': de regulerende instantie die door elke lidstaat wordt aangeduid krachtens artikel 57, lid 1, van Richtlijn (EU) 2019/944;". Deze definitie is op grond van de aanhef in artikel 2 van de CACM Verordening ook op de CACM Verordening van toepassing.
19. Artikel 5, tweede lid, van de E-wet stelt dat de ACM is aangewezen als de regulerende instantie, bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Richtlijn: "De Autoriteit Consument en Markt is de regulerende instantie, bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de richtlijn, artikel 2, onder 12, van verordening 2019/941 en artikel 2, onder 2, van verordening 2019/943."
20. Artikel 2 van het Besluit uitvoering van Europese verordeningen bepaalt onder meer het volgende:
1. Voordat een netbeheerder, interconnector-beheerder of benoemde elektriciteitsmarktbeheerder de op grond van artikel 37, zesde lid, van richtlijn nr. 2009/72 of de bij of krachtens verordening 714/2009 ontwikkelde voorwaarden of methoden hanteert, legt hij deze voorwaarden of methoden ter goedkeuring voor aan de Autoriteit Consument en Markt.
 2. De Autoriteit Consument en Markt beslist over de goedkeuring van de voorwaarden of methoden, bedoeld in het eerste lid, tenzij de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 5, zesde lid, van de Elektriciteitswet 1998 beslist over de goedkeuring of op grond van artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998 beslist over de vaststelling daarvan.
21. Artikel 3 van de CACM Verordening bevat de doelstellingen van de Verordening. In artikel 9 van de CACM Verordening wordt het proces van de vaststelling van voorwaarden of methodologieën

beschreven. De artikelen 20 tot en met 26 van de CACM Verordening zijn relevant in verband met het voorstel van TenneT. Zie bijlage 1 bij dit besluit voor een overzicht van de in dit randnummer genoemde artikelen.

4. Het voorstel

22. In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de inhoud van het voorstel. Het voorstel is opgenomen in bijlage 2 bij dit besluit.
23. De voorgestelde methodologie maakt gebruik van de gecoördineerde nettotransmissiecapaciteitsaanpak in plaats van de stroomgebaseerde ("Flow Based") aanpak. Dit betekent dat de TSB's uitgaan van de maximum permanente beschikbare capaciteit van een interconnector. Indien deze capaciteit niet beschikbaar gesteld kan worden vanwege geplande of niet-geplande uitval van een element in het net van een betrokken TSB met een aanmerkelijke invloed op de beschikbare capaciteit van een interconnector dan wordt de capaciteit volgens de voorgestelde capaciteitsberekeningsmethodologie berekend.
24. Het voorstel beschrijft de methodologie voor de berekening door de gezamenlijke TSB's van de capaciteit voor ieder uur voor de day-ahead- en intradaymarkt in de Hansa regio. De voorgestelde methodologie omvat verschillende methodes, procedures en fases om de capaciteit voor ieder uur voor de day-ahead- en intradaymarkt in de Hansa regio te berekenen. Het voorstel bestaat uit vijf afdelingen. De eerste afdeling beschrijft de gebruikte definities en de reikwijdte van de methodologie. In de tweede afdeling beschrijven de TSB's de methodologie voor het berekenen van de capaciteit voor het day-ahead tijdsbestek. De derde afdeling beschrijft de methodologie voor het berekenen van de capaciteit voor het intraday tijdsbestek. De vierde afdeling beschrijft de reserve-procedure en de vijfde de implementatie en publicatie van de methodologie. Ten slotte bevat de methodologie een annex waarin de TSB's ingaan op de manier waarop in Polen door de Poolse TSB toewijzingsbeperkingen worden toegepast.
25. Het voorstel is opgenomen in bijlage 2 bij dit besluit.

5. Beoordeling

26. Artikel 9, negende lid, van de CACM Verordening bepaalt dat het voorstel een beschrijving van het verwachte effect op de doelstellingen van deze verordening bevat. Het voorstel bevat een dergelijke beschrijving in de randnummers 9 tot en met 16 van de preambule.
27. Artikel 9, negende lid, van de CACM Verordening bepaalt dat het voorstel een voorgesteld tijdschema voor de tenuitvoerlegging bevat. Het voorstel bevat een dergelijk tijdschema in artikel 19.
28. Artikel 3 van de CACM Verordening omschrijft de doelstellingen van de CACM Verordening. De ACM ziet in het voorstel geen strijdigheid met deze doelstellingen.
29. Artikel 12, tweede lid, van de CACM Verordening schrijft voor dat de TSB's de voorstellen die op regionaal niveau opgesteld zijn, minimaal op dat niveau ter raadpleging voorlegt. De ACM constateert dat het voorstel via de website van ENTSO-E van 3 december 2020 tot en met 10 januari 2021 geconsulteerd is.
30. Artikel 21 van de CACM Verordening omschrijft de elementen die de methodologie minimaal moet omvatten. Deze elementen gaan over de methodologieën voor de berekening van de input voor de capaciteitsberekening, een gedetailleerde beschrijving van de aanpak van die berekening, een methodologie voor de validatie, de frequentie waarmee de berekening uitgevoerd wordt en een reserveprocedure. Onderstaand wordt op deze elementen ingegaan.
31. Conform artikel 21, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel i, van de CACM Verordening moet de methodologie een wiskundige beschrijving van de gebruikte capaciteitsberekeningsaanpak met verschillende capaciteitsberekeningsinputs bevatten. Het voorstel bevat deze beschrijving voor het day-ahead tijdsbestek in artikel 4 en voor het intraday tijdsbestek in artikel 12.
32. Artikel 21, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel ii, van de CACM Verordening bepaalt dat de methodologie regels moet bevatten voor het vermijden van ongeoorloofde discriminatie tussen interne en zoneoverschrijdende uitwisseling van elektriciteit. Het voorstel beschrijft dit in artikel 5.
33. Artikel 21, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel iii, van de CACM Verordening bepaalt dat de methodologie regels beschrijft, die rekening houden met in het verleden toegewezen zoneoverschrijdende capaciteit. Het voorstel beschrijft dit in artikel 11.
34. Artikel 21, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel iv, van de CACM Verordening bepaalt dat de methodologie regels beschrijft betreffende de aanpassing van elektriciteitsstromen in kritische netwerkelementen of van de zoneoverschrijdende capaciteit ten gevolge van remediërende maatregelen. Het voorstel beschrijft dit in artikel 10 en dan specifiek in onderdeel 7.

35. Artikel 21, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel vi, van de CACM Verordening bepaalt dat de methodologie regels voor de berekening van de zoneoverschrijdende capaciteit met in begrip van regels voor het op efficiënte wijze delen van de elektriciteitsstroomcapaciteiten van kritische netwerkelementen tussen verschillende biedzonegrenzen. Dit zelfde lid, subonderdeel vii bepaalt verder dat de methodologie regels bevat voor het verdelen van de elektriciteitsstroomcapaciteiten van kritische netwerkelementen over de verschillende capaciteitsberekeningsregio's teneinde deze stromen te kunnen opvangen. Het voorstel voorziet hierin in artikel 17.
36. Artikel 22, van de CACM Verordening schrijft voor dat de methodologie voor de bepaling van de betrouwbaarheidsmarge in ieder geval de volgende elementen dient te omvatten:
 - a. een methode voor het bepalen van de betrouwbaarheidsmarge. Het voorstel beschrijft dit in artikel 6;
 - b. de uitgangspunten voor het berekenen van de waarschijnlijkheidsverdeling van de afwijkingen tussen de verwachte en de gerealiseerde elektriciteitsstromen moeten zijn omschreven. Verder moeten de onzekerheden waarmee in de berekening rekening gehouden moet worden, zijn gespecificeerd. Deze uitgangspunten worden omschreven in artikel 6, vierde lid, van het voorstel.
 - c. De TSB's nemen gemeenschappelijke geharmoniseerde beginselen op voor de afleiding van de betrouwbaarheidsmarge uit de waarschijnlijkheidsverdeling. Het voorstel beschrijft dit in artikel 6, vijfde lid.
37. Artikel 3 van het voorstel beschrijft de procedures voor het verzamelen van de inputgegevens. Conform artikel 22, onderdeel a van het eerste lid, van de CACM Verordening beschrijven de Hansa TSB's in artikel 8 de verschillende aspecten voor de berekening van deze inputs. De CACM Verordening schrijft voor wat de methodologie in ieder geval moet bevatten: a. een methode voor het bepalen van de betrouwbaarheidsmarge. Het voorstel beschrijft dit in artikel 8, derde lid.
38. De TSB's moeten conform artikel 23 van de CACM Verordening een methode voor het bepalen van de operationele veiligheidsgrenzen opstellen. Artikel 7 van het voorstel beschrijft deze methode. De methode voor het hanteren van toewijzingsbeperkingen beschrijven de TSB's in artikel 8.
39. Artikel 24 van de CACM Verordening schrijft voor dat het voorstel een methodologie bevat om een gemeenschappelijke veranderingssleutel betreffende opwekking voor elke biedzone en elk scenario te bepalen. Deze methodologie voor iedere afzonderlijke biedzone beschrijven de TSB's in artikel 9.
40. Artikel 25 van de CACM Verordening bepaalt dat de methodologie een omschrijving over het gebruik van remediërende maatregelen in de methodologie moet bevatten. Het voorstel beschrijft deze methode in artikel 10.
41. Artikel 26, lid 1 tot en met 4, van de CACM Verordening beschrijft dat het voorstel de manier dient te beschrijven waarop de validatie en correctie voor de zoneoverschrijdende capaciteit uitgevoerd moet worden. Artikel 16 van het voorstel voorziet hierin.

42. Artikel 9, negende lid, van de CACM Verordening bepaalt dat het voorstel een voorgesteld tijdschema voor de tenuitvoerlegging bevat. Het voorstel bevat een dergelijk tijdschema in artikel 19.
43. Artikel 3 van de CACM Verordening omschrijft de doelstellingen van de CACM Verordening. De ACM ziet in het voorstel geen strijdigheid met deze doelstellingen.
44. De ACM heeft geconstateerd dat de formules in de artikelen 4, derde lid en 12, derde lid, van het voorstel onvolledig zijn, aangezien deze enkel voorziet in de richting van biedzone Duitsland/Luxemburg naar biedzone Denemarken 2. Daarom is het voorstel overeenkomstig artikel 9, vijfde lid, van de CACM Verordening en artikel 5, zesde lid, van Verordening (EU) 2019/942 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators aangepast om ook de tegenovergestelde richting te ondervangen.
45. De ACM past daarom het voorstel overeenkomstig het bovenstaande aan en keurt het voorstel goed op grond van artikel 9, vijfde lid van de CACM Verordening en artikel 2, tweede lid, van het Besluit van 19 december 2018, houdende regels ter uitvoering van Europese verordeningen betreffende de interne energiemarkt.

6. Dictum

46. De Autoriteit Consument en Markt past het voorstel overeenkomstig het bepaalde onder randnummer 42 aan en keurt met inachtneming van deze aanpassing het voorstel goed.
47. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts publiceert de Autoriteit Consument en Markt dit besluit op de internetpagina van de Autoriteit Consument en Markt.
48. Dit besluit treedt in werking op 20 mei 2021.

's-Gravenhage,
Datum: 19 mei 2021

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,
w.g.

mr. P.C.M. Bijlenga
Teammanager Directie Energie

Als u belanghebbende bent, kunt u schriftelijk bezwaar maken tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde bezwaarschrift naar de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, postbus 16326, 2500 BH Den Haag. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. In uw bezwaarschrift kunt u de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.

Bijlage 1: relevante artikelen CACM Verordening

Artikel 3 - Doelstellingen van samenwerking op het gebied van capaciteitstoewijzing en congestiebeheer

Met deze verordening worden de volgende doelstellingen nagestreefd:

- a) bevorderen van doeltreffende concurrentie bij de opwekking en levering van elektriciteit alsmede de handel in elektriciteit;
- b) waarborgen van een optimaal gebruik van de transmissie-infrastructuur;
- c) waarborgen van de operationele veiligheid;
- d) optimaliseren van de berekening en toewijzing van zoneoverschrijdende capaciteit;
- e) waarborgen van de niet-discriminerende behandeling van TSB's, NEMO's, het Agentschap, regulerende instanties en marktdeelnemers;
- f) waarborgen en verbeteren van de transparantie en betrouwbaarheid van gegevens;
- g) bijdragen tot de efficiënte langetermijnextploitatie en -ontwikkeling van het elektriciteitstransmissiesysteem en de elektriciteitssector in de Unie;
- h) rekening houden met de behoefte aan een billijke en ordelijke markt en prijsvorming;
- i) creëren van een gelijk speelveld voor NEMO's;
- j) zorgen voor niet-discriminerende toegang tot zoneoverschrijdende capaciteit.

Artikel 9 - Vaststelling van voorwaarden of methodologieën

1. De TSB's en NEMO's ontwikkelen de overeenkomstig deze verordening vereiste voorwaarden of methodologieën en dienen die binnen de bij deze verordening vastgestelde respectieve termijnen ter goedkeuring in bij de bevoegde regulerende instanties. Wanneer een voorstel voor de voorwaarden of methodologieën overeenkomstig deze verordening door meer dan één TSB of NEMO moet worden ontwikkeld en goedgekeurd, werken de desbetreffende TSB's en NEMO's nauw samen. Met de bijstand van het ENTSO voor elektriciteit stellen de TSB's en alle NEMO's de bevoegde regulerende instanties en het Agentschap op gezette tijden in kennis van de voortgang bij de ontwikkeling van deze voorwaarden of methodologieën.

[...]

5. Elke regulerende instantie keurt de voorwaarden of methodologieën goed die worden gebruikt voor de berekening of de opzet van de eenvormige day-ahead- en intradaykoppeling als ontwikkeld door de TSB's en NEMO's. Zij zijn verantwoordelijk voor goedkeuring van de in de leden 6, 7 en 8 bedoelde voorwaarden of methodologieën.

[...]

7. De voorstellen voor de volgende voorwaarden of methodologieën worden ter goedkeuring voorgelegd aan alle regulerende instanties van de betrokken regio:

- a) de gemeenschappelijke capaciteitsberekeningsmethodologie, overeenkomstig artikel 20, lid 2;

[...]

9. Het voorstel voor de voorwaarden of methodologieën omvat een voorgesteld tijdschema voor hun tenuitvoerlegging en een beschrijving van hun verwacht effect op de doelstellingen van deze verordening. Voorstellen betreffende voorwaarden of methodologieën die ter goedkeuring aan verschillende of aan alle regulerende instanties moeten worden voorgelegd, worden bij het Agentschap ingediend op hetzelfde tijdstip als dat van indiening bij de regulerende instanties. Op verzoek van de bevoegde regulerende instanties brengt het Agentschap binnen een termijn van drie maanden advies uit over de voorstellen voor voorwaarden of methodologieën.

10. Wanneer de vaststelling van de voorwaarden of methodologieën een besluit van meer dan één regulerende instantie vergt, raadplegen de bevoegde regulerende instanties elkaar en werken zij in nauwe coördinatie samen met het oog op het bereiken van overeenstemming. In voorkomend geval houden de bevoegde regulerende instanties rekening met het advies van het Agentschap. De regulerende instanties nemen besluiten betreffende de ingediende voorwaarden of methodologieën overeenkomstig de leden 6, 7 en 8 binnen een termijn van zes maanden na de ontvangst van de voorwaarden of methodologieën door de regulerende instantie of, waar van toepassing, door de laatste betrokken regulerende instantie.

[...]

12. Wanneer één of meer regulerende instanties een wijzigingsverzoek indienen teneinde de overeenkomstig de leden 6, 7 en 8 ingediende voorwaarden of methodologieën te kunnen goedkeuren, dienen de desbetreffende TSB's of NEMO's ter goedkeuring een voorstel voor gewijzigde voorwaarden of methodologieën in binnen twee maanden na ontvangst van het wijzigingsverzoek van de regulerende instantie(s). Binnen een termijn van twee maanden na de indiening van de gewijzigde voorwaarden of methodologieën, nemen de bevoegde regulerende instanties daarover een besluit. Wanneer de bevoegde regulerende instanties binnen die termijn van twee maanden geen overeenstemming hebben kunnen bereiken over de gewijzigde voorwaarden of methodologieën overeenkomstig de leden 6 en 7, of op hun gezamenlijk verzoek, stelt het Agentschap binnen een termijn van zes maanden een besluit vast betreffende de gewijzigde voorwaarden of methodologieën, overeenkomstig artikel 8, lid 1, van Verordening (EG) nr. 713/2009. Indien de desbetreffende TSB's of NEMO's er niet in slagen om een voorstel voor gewijzigde voorwaarden of methodologieën in te dienen, geldt de procedure van lid 4 van het onderhavige artikel.

[...]

14. De TSB's of NEMO's die verantwoordelijk zijn voor de vaststelling van de voorwaarden of methodologieën overeenkomstig deze verordening, maken die bekend op het internet na de goedkeuring door de bevoegde regulerende instanties of, wanneer een dergelijke goedkeuring niet vereist is, na de vaststelling ervan, behalve wanneer dergelijke informatie als vertrouwelijk wordt beschouwd overeenkomstig artikel 13.

Artikel 20 - Invoering van een stroomgebaseerde capaciteitsberekeningsmethodologie

[...]

2. Uiterlijk tien maanden na de goedkeuring van het voorstel voor een capaciteitsberekeningsregio overeenkomstig artikel 15, lid 1, dienen alle TSB's in elke capaciteitsberekeningsregio een voorstel in voor een gemeenschappelijke gecoördineerde capaciteitsberekeningsmethodologie voor de desbetreffende regio. Met betrekking tot dit voorstel wordt een raadpleging overeenkomstig artikel 12 gehouden. Het

voorstel voor de capaciteitsberekeningsmethodologie binnen regio's overeenkomstig dit lid, in capaciteitsberekeningsregio's die gebaseerd zijn op de gebieden „Noordwest-Europa” („NWE”) en „Centraal Oost-Europa” („COE”) als gedefinieerd in punt 3.2, onder b) en d), van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 714/2009, alsook in de in de leden 3 en 4 bedoelde regio's, zal worden aangevuld met een overeenkomstig lid 5 te ontwikkelen gemeenschappelijk kader voor de coördinatie en verenigbaarheid van stroomgebaseerde methodologieën over regio's heen.

[...]

Artikel 21 - Methodologie voor capaciteitsberekeningen

1. Het overeenkomstig artikel 20, lid 2, bepaalde voorstel voor een gemeenschappelijke capaciteitsberekeningsmethodologie voor een bepaalde capaciteitsberekeningsregio omvat minimaal de volgende elementen voor elk capaciteitsberekeningstijdsbestek:
 - a) methodologieën voor de berekening van de inputs voor de capaciteitsberekening, die de volgende aspecten omvatten:
 - i) een methodologie voor de bepaling van de betrouwbaarheidsmarge, overeenkomstig artikel 22;
 - ii) de methodologieën voor de bepaling van de operationele veiligheidsgrenzen, de voor de capaciteitsberekening relevante onvoorziene gebeurtenissen en de eventueel te gebruiken toewijzingsbeperkingen, overeenkomstig artikel 23;
 - iii) de methodologie voor de bepaling van de veranderingssleutels betreffende opwekking, overeenkomstig artikel 24;
 - iv) de methodologie voor de bepaling van remediërende maatregelen die bij de capaciteitsberekening moeten worden overwogen, overeenkomstig artikel 25.
 - b) een gedetailleerde beschrijving van de capaciteitsberekeningsaanpak die de volgende aspecten omvat:
 - i) een wiskundige beschrijving van de gebruikte capaciteitsberekeningsaanpak met verschillende capaciteitsberekeningsinputs;
 - ii) regels voor het vermijden van ongeoorloofde discriminatie tussen interne en zoneoverschrijdende uitwisseling van elektriciteit teneinde de inachtneming van punt 1.7 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 714/2009 te waarborgen;
 - iii) regels om, waar passend, rekening te houden met in het verleden toegewezen zoneoverschrijdende capaciteit;
 - iv) regels betreffende de aanpassing van elektriciteitsstromen in kritische netwerkelementen of van de zoneoverschrijdende capaciteit ten gevolge van remediërende maatregelen, overeenkomstig artikel 25;
 - v) voor de stroomgebaseerde aanpak, een wiskundige beschrijving van de berekening van de vermogensoverdrachtverdelingsfactoren en van de berekening van de beschikbare marges in kritische netwerkelementen;
 - vi) voor de gecoördineerde nettotransmissiecapaciteitsaanpak, de regels voor de berekening van de zoneoverschrijdende capaciteit, met inbegrip van de regels voor het op efficiënte wijze delen van de elektriciteitsstroomcapaciteiten van kritische netwerkelementen tussen verschillende biedzonegrenzen;
 - vii) waar de elektriciteitsstromen in kritische netwerkelementen beïnvloed zijn door de zoneoverschrijdende uitwisseling van elektriciteit in verschillende capaciteitsberekeningsregio's, de regels voor het verdelen van de elektriciteitsstroomcapaciteiten van kritische netwerkelementen over de verschillende capaciteitsberekeningsregio's teneinde deze stromen te kunnen opvangen.
 - c) een methodologie voor de validatie van zoneoverschrijdende capaciteit, overeenkomstig artikel 26.
2. Voor het tijdsbestek van de intraday-capaciteitsberekening, omvat de capaciteitsberekeningsmethodologie ook de frequentie waarmee de capaciteit wordt herberekend overeenkomstig artikel 14, lid 4, met opgave van de redenen voor de gekozen frequentie.

3. De capaciteitsberekeningsmethodologie omvat een reserveprocedure voor de gevallen waarin de initiële capaciteitsberekening niet tot resultaten leidt.

4. Alle TSB's in elke capaciteitsberekeningsregio gebruiken voor zover mogelijk geharmoniseerde capaciteitsberekeningsinputs. Tegen 31 december 2020 gebruiken alle regio's een geharmoniseerde capaciteitsberekeningsmethodologie die met name een geharmoniseerde capaciteitsberekeningsmethodologie voor de stroomgebaseerde aanpak en voor de gecoördineerde nettotransmissiecapaciteitsaanpak omvat. De harmonisatie van de capaciteitsberekeningsmethodologie wordt onderworpen aan een efficiëntiebeoordeling betreffende de harmonisatie van de stroomgebaseerde methodologieën en van de gecoördineerde nettotransmissiecapaciteitsmethodologieën die eenzelfde niveau van operationele veiligheid van het systeem waarborgen. Binnen een termijn van twaalf maanden nadat ten minste twee capaciteitsberekeningsregio's een gemeenschappelijke capaciteitsberekeningsmethodologie overeenkomstig artikel 20, lid 5, ten uitvoer hebben gelegd, dienen alle TSB's de hierboven bedoelde beoordeling samen met een voorstel voor de overgang naar een geharmoniseerde capaciteitsberekeningsmethodologie in bij alle regulerende instanties.

Artikel 22 - Methodologie voor de betrouwbaarheidsmarge

1. Het voorstel voor een gemeenschappelijke capaciteitsberekeningsmethodologie omvat een methodologie om de betrouwbaarheidsmarge te bepalen. De methodologie om de betrouwbaarheidsmarge te bepalen, bestaat uit twee stappen. In een eerste stap ramen de desbetreffende TSB's de waarschijnlijkheidsverdeling van de afwijkingen tussen de verwachte elektriciteitsstromen op het tijdstip van de capaciteitsberekening en de daadwerkelijk gerealiseerde elektriciteitsstromen in realtime. In een tweede stap wordt de betrouwbaarheidsmarge berekend door een waarde af te leiden uit de waarschijnlijkheidsverdeling.

2. In de methodologie voor de bepaling van de betrouwbaarheidsmarge worden de beginselen omschreven voor het berekenen van de waarschijnlijkheidsverdeling van de afwijkingen tussen de verwachte elektriciteitsstromen op het tijdstip van de capaciteitsberekening en de daadwerkelijk gerealiseerde elektriciteitsstromen in realtime, en worden de onzekerheden gespecificeerd waarmee bij de berekening rekening moet worden gehouden. Om deze onzekerheden te bepalen, wordt in de methodologie met name rekening gehouden met:

- a) onbedoelde afwijkingen van de fysieke elektriciteitsstromen binnen een markttijdseenheid, veroorzaakt door de aanpassing van elektriciteitsstromen binnen en tussen regelzones met het doel de frequentie constant te houden;
- b) onzekerheden die de capaciteitsberekening kunnen beïnvloeden en die zich voor de desbetreffende markttijdseenheid kunnen voordoen tussen het tijdsbestek van de capaciteitsberekening en realtime.

3. In de methodologie voor de bepaling van de betrouwbaarheidsmarge nemen de TSB's ook gemeenschappelijke geharmoniseerde beginselen op voor de afleiding van de betrouwbaarheidsmarge uit de waarschijnlijkheidsverdeling.

4. Op basis van de overeenkomstig lid 1 vastgestelde methodologie bepalen de TSB's de betrouwbaarheidsmarge, met inachtneming van de operationele veiligheidsgrenzen en rekening houdend met de onzekerheden tussen het capaciteitsberekeningstijdsbestek en realtime, en de remediërende maatregelen die na de capaciteitsberekening beschikbaar zijn.

5. Voor elk capaciteitsberekeningstijdsbestek bepalen de betrokken TSB's de betrouwbaarheidsmarge voor de kritische netwerkelementen, wanneer de stroomgebaseerde aanpak wordt gebruikt, en voor de zoneoverschrijdende capaciteit, wanneer de gecoördineerde nettotransmissiecapaciteitsaanpak wordt gebruikt.

Artikel 23 - Methodologieën voor operationele veiligheidsgrenzen, onvoorziene gebeurtenissen en toewijzingsbeperkingen

1. Elke TSB neemt de bij de analyse van de operationele veiligheid gebruikte operationele veiligheidsgrenzen en onvoorziene gebeurtenissen in acht.
2. Wanneer de bij de capaciteitsberekening gebruikte operationele veiligheidsgrenzen en onvoorziene gebeurtenissen niet dezelfde zijn als die welke worden gebruikt bij de analyse van de operationele veiligheid, beschrijven de TSB's in hun voorstel voor de gemeenschappelijke capaciteitsberekeningsmethodologie de specifieke methode en de criteria die zij hebben gebruikt om de voor de capaciteitsberekening gebruikte operationele veiligheidsgrenzen en onvoorziene gebeurtenissen te bepalen.
3. Indien de TSB's toewijzingsbeperkingen hanteren, kunnen die uitsluitend worden vastgesteld op basis van:
 - a) de beperkingen die vereist zijn om het transmissiesysteem binnen zijn operationele veiligheidsgrenzen te houden en die niet op efficiënte wijze kunnen worden omgevormd tot maximumstromen in kritische netwerkelementen, of
 - b) de beperkingen die bedoeld zijn om de economische meerwaarde bij eenvormige day-ahead- of intradaykoppeling te vergroten.

Artikel 24 - Methodologie voor de veranderingssleutels betreffende opwekking

1. Het voorstel voor een gemeenschappelijke capaciteitsberekeningsmethodologie omvat een voorstel voor een methodologie om een gemeenschappelijke veranderingssleutel betreffende opwekking te bepalen voor elke biedzone en elk scenario ontwikkeld overeenkomstig artikel 18.
2. De veranderingssleutels betreffende opwekking vertegenwoordigen de beste prognose van de relatie van een verandering in de nettopositie van een biedzone tot een specifieke verandering van de opwekking of basislast in het gemeenschappelijk netwerkmodel. In die prognose wordt met name rekening gehouden met de informatie uit de methodologie voor het verstrekken van de opwekkings- en basislastgegevens.

Artikel 25 - Methodologie voor de bij de capaciteitsberekening te gebruiken remediërende maatregelen

1. Elke TSB binnen elke capaciteitsberekeningsregio omschrijft individueel de beschikbare remediërende maatregelen waarmee bij de capaciteitsberekening rekening moet worden gehouden om de doelstellingen van deze verordening te bereiken.

2. Elke TSB binnen elke capaciteitsberekeningsregio coördineert met de andere TSB's in die regio het gebruik van de remediërende maatregelen waarmee bij de capaciteitsberekening rekening moet worden gehouden en de daadwerkelijke toepassing daarvan in realtime-bedrijfsomstandigheden.
3. Om het mogelijk te maken dat bij de capaciteitsberekening rekening wordt gehouden met de remediërende maatregelen, nemen alle TSB's in elke capaciteitsberekeningsregio een besluit over welke remediërende maatregelen de actie van meer dan één TSB vergen.
4. Elke TSB waakt erover dat bij de capaciteitsberekening rekening wordt gehouden met de remediërende maatregelen, op voorwaarde dat de na de berekening beschikbare remediërende maatregelen, genomen samen met de in artikel 22 bedoelde betrouwbaarheidsmarge, volstaan om de operationele veiligheid te waarborgen.
5. Elke TSB houdt bij de capaciteitsberekening rekening met de remediërende maatregelen zonder kosten.
6. Elke TSB waakt erover dat de remediërende maatregelen waarmee bij de capaciteitsberekening rekening moet worden gehouden, dezelfde zijn voor alle capaciteitsberekeningstijdsbestekken, rekening houdend met hun technische beschikbaarheid voor elk capaciteitsberekeningstijdsbestek.

Artikel 26 - Validatiemethodologie voor zoneoverschrijdende capaciteit

1. Elke TSB valideert, en heeft het recht op correctie van, de zoneoverschrijdende capaciteit die relevant is voor de biedzonegrenzen of kritische netwerkelementen van de TSB's, als verstrekt door de gecoördineerde capaciteitscalculatoren overeenkomstig de artikelen 27 tot en met 31.
2. Wanneer een gecoördineerde nettotransmissiecapaciteitsaanpak wordt gebruikt, nemen alle TSB's in de capaciteitsberekeningsregio in hun in artikel 21 bedoelde capaciteitsberekeningsmethodologie een regel op voor het uitsplitsen van de correctie op zoneoverschrijdende capaciteit tussen de onderscheiden biedzonegrenzen.
3. Elke TSB kan de zoneoverschrijdende capaciteit gedurende de in lid 1 bedoelde validatie van de zoneoverschrijdende capaciteit verminderen om redenen van operationele veiligheid.
4. Elke gecoördineerde capaciteitscalculator zorgt tijdens de capaciteitsberekening en -validatie voor coördinatie met de naburige gecoördineerde capaciteitscalculatoren.
5. Elke gecoördineerde capaciteitscalculator stelt alle regulerende instanties van de capaciteitsberekeningsregio om de drie maanden in kennis van alle verminderingen die gedurende de validatie van de zoneoverschrijdende capaciteit zijn uitgevoerd overeenkomstig lid 3. In het desbetreffende verslag worden de plaats en omvang van elke vermindering van de zoneoverschrijdende capaciteit, alsook de redenen daarvoor, gespecificeerd.
6. Alle regulerende instanties van de capaciteitsberekeningsregio beslissen samen of het in lid 5 bedoelde verslag geheel of gedeeltelijk wordt gepubliceerd.

Bijlage 2: het voorstel